

זוהי דמותה האמיתית של מערכת הבחירות: אסיפת המערך.. ליד שולחנות ערוכים

יגנבו אותם. כל הכספים האלה יגיעו למטרם: מימון הבחירות. קל לחדא זאת אחרי נסיון בדיקה יסודית של התקציב הצנוע שפורסם.

★ ★ ★

היום הארוך ביותר

אחד מסעיפי התקציב הצנועים מכריו על 735,103 לירות, שהוציא המערך ביום הבחירות בהסתדרות.

על מה הוצא סכום זה? בעיקר, שולם לפעילים שעבדו באותו יום ברחבי הארץ. לפי דברי דובר המערך יוסף שריד גייס המערך לאותו יום 60 אלף פעילים. לטענתו, רק 20 אלף מהם עבדו בשכר, היתר פעלו בהתנדבות גרידא.

מותר להתבסס על הנתונים הרשמיים האלה. לפי עדויותיהם של הפעילים בשכר, קיבל כל אחד מהם בעד יום העבודה הזה סכומים בין חמישים למאה לירות. ההצדקה: זה לא היה יום-עבודה רגיל, כי אם מיבצע ארוך ומפרך, על בסיס חרפעמי. בממוצע קיבלו הפעילי לים 75 לירות. 75 כפול 20 אלף הם סכום הוצאה הראשונה: 1,500,000 לירות.

40 אלף הפעילים בהתנדבות לא קיבלו שכר. אבל הם קיבלו כלכלה או דמי-אש"ל: 15 ל"י בממוצע לאיש, שהם 600,000 ל"י בסך-הכל. כלומר: רק הוצאות הצחת עלו 2.1 מיליון לירות ביום זה.

לא ברור אם יש להוסיף הוצאה מיוחדת לחברי הקלפיות. באותו יום עבדו בקלפיות, רק מטעם המערך, 6036 איש.

בסכום הזה לא נכללה עוד הוצאה ענקית אחרת: שכר-יומי ל-40 אלף המתנדבים, ששולם להם מכספי הציבור, במקום עבודתם. מכל מקום, גדול הסכום של 2.1 מיליון ל"י, בסעיף זה לבדו, פי שלוש מן הסכום שמסר גובר המערך, בסך-הכל של הוצאות יום הבחירות בהסתדרות.

7 של צנע כיסה את ישראל. פינחס ספיר קרא באסיפת סעילי המערך בכפר-סבא לחיסכון במערכת הבחירות, ולחיתוך על טיול-הבחירות העולים הוותיקות. ראשי גח"ל פנו ליריביהם בקריאה לחתך על מודעות-ענק בעתונים, ועל הפלאקטים הענקיים והצבעוניים המכסים את לוחות המודעות. ראשי רפ"י הכריזו על פשיטת-רגל הבאה ומתקרבת על רשימתם, וציוו על פעיליהם להימנע מפעולות-ההסברה הכרוכות בהוצאות כספיות.

במקביל בא גל של גילוי-לב מפתיע. רשימה אחרי רשימה — מהמערך ועד לליבראליס העצמאיים — מסרה לפירסום את תקציב-הבחירות שלה — הסוד הכמוס של כל מפלגה במשך כל מערכת-הבחירות הקודמות. איש מהדוברים לא הזכיר את העולם הזה — רק במיקרה באו כל הגילויים הללו מיד אחרי שהשבועון המסויים פירסם את הפרטים על ביובו מדהים של כספי הציבור במערכת-הבחירות (העולם הזה 1462).

יחד עם הנס הזה התרחש גם נס שני, בסיגנון הקלאסי של הניסים שנעשו בארץ הזאת לפני אלפיים שנה. כמו ישו הנוצרי, שהצליח להאכיל את המוני העם בכיכר-לחם אחד, כך גם הצליחו המפלגות לממן בסכומים צנועים את מערכת-הבחירות הבונונית ביותר בתולדות המדינה. אף מפלגה — כך טענו הדוברים — לא עברה בתקציבה על עשרה מיליון ל"י — תקציב-השיא של המערך. גח"ל ורפ"י הסתפקו בשני מיליונים עלובים. אך קשה מאד להאמין להצהרות הצנועות. די במחקר רציני על סעיפים בודדים בתקציבי הבחירות המוצהרים, כדי להאמין בהתפך.

★ ★ ★

לאן ילך העורף?

יזכרי המערך מסרו לפירסום את התקציב המפורט עד ללירה האחרונה. לפיו הוציאו מפלגות המערך עד יום הבחירות להסתדרות 4,701,349 לירות. הפירוט: 2,618,381 לירות הוצאו דרך המרכז, 1,347,865 לירות הוקצבו כתקציבי הסניפים. ואילו 735,103

השקה הגדול

וזה אינו סוף החשבון. כדי לקבל מושג ממש על הוצאות יום-הבחירות, יש להוסיף הכספים ששולמו עבור התחבורה באותו היום. הפעם לא השתמש המערך, כמו בבחירות הקודמות, באוטובוסים כדי להביא את המצביעים לקלפיות. כל הפעולה הזאת נעשתה במוניות ובמכוניות פרטיות. את המספר המדוייק של המכוניות אי-אפשר לקבל ממקור רשמי. דובר מפא"י סירב בפירוש למסור פרט זה — סירוב האומר דרשני. אך אפשר לתאר אותו בדיקנות די רבה.

בבחירות להסתדרות הופעלו 3018 קלפיות. לכל קלפי הצמיד המערך לפחות מכונית אחת. בערים וביישובים רבים היו צמודות לקלפיות שלוש או יותר מכוניות. באופן צנוע אפשר לקחת בממוצע שתי מכוניות לקלפי. יחד לכל הקלפיות: 6,036 מכוניות. נוסף להן פעלו מכוניות לא צמודות לקלפיות. בשלושת הערים הגדולות: מאה מכוניות בממוצע לכל עיר. ב-681 יישובים אחרים, לפחות מכונית אחת לכל יישוב. המיספר הסביר של המכוניות שהופעלו ביום-הבחירות: 7017 מכוניות.

כיצד גויס מיספר כה גדול של כלי-רכב? בתל-אביב עובדים 1,250 מוניות, ומיספר זהה של מוניות קיים מחוץ לכרך הגדול. אך הפעם, כפי שמתלוננים אנשי אירגון נהגי המוניות, לא השתמש המערך במוניות ככלי-תחבורה עיקרי. בסך-הכל הושכרו באותו היום שליש מכל כלי-הרכב — בערך 800 מכוניות.

המחיר שנקבע לאותו יום למונית היה 12 לירות לשעה, להשכרת 12 שעות מינימום, בתוספת 30 אגורות עבור כל קילומטר, מעל ל-120 הקילומטרים הראשונים. דמי-שכירות ממוצעים של מונית הסתכמו ב-180 לירות. המחיר ששולם עבור כל המוניות, לפי חשבון זה: 144,000 לירות.

יתר המכוניות — 6217 כלי-רכב שהופעלו באותו יום — נחלקו ממשרדי-ההשכרה שסגרו ביום-הבחירות את דלתן בפני לקוחות אחרים, או מאנשים פרטיים. המחיר הממוצע של המכונית ממקורות אלה היה מאה לירות. הסכום הכולל: 621,700 לירות.

כך מתקרבים להוצאות האמיתיות של יום-הבחירות בהסתדרות: 2,864,000 ל"י, שלעומתן נראה הסכום של 735,103 ל"י — שעליו הכריז המערך — ככדיהה.

★ ★ ★

המילונים היקרים

וסי-הבחירות ההסתדרותי הוא סעיף חרפעמי. מלבדו קיימים גם 90 ימים רגילים במערכת-הבחירות — מתוכם כ-60 יום שקדמו לבחירות בהסתדרות. גם בימים אלה השתמשו אנשי המערך בציי-הרכב העצום, קיבלו הוצאות-נסיעה ואש"ל. לפי התקציב הרשמי של המערך, מסתכם הסעיף הקרוי "רכב, נסיעות ואש"ל" בסכום

לירת נוספות הוצאו ביום הבחירות להסתדרות. לפי טענתם של ראשי המערך יגיע התקציב כולו, עד יום הבחירות לכנסת, ל-8.5 על עשרה מיליון לירות.

בשטף גלוייהם הצהירו דוברי המערך על מספר נוסף: 250 אלף איש, אליהם סנה המערך בבקשה לתרומה למגבית הבחירות. מי הם רבע מיליון האנשים האלה?

התורמים הנדיבים של המערך הם ראשית-כל פקידי משרדי הממשלה, בהם שולטת מפא"י. הם גם פקידי הסוכנות היהודית, עיריות, מועצות מקומיות, משרדים של ההסתדרות ושל מועצת-ההפועלים בכל הארץ. הם פועלים ופקידים של בתי-החרושת ההסתדרותיים, וקואופרטיבים הקשורים להסתדרות. הם עובדי הרכבת, הנמלים, נמלי-התעופה וא"ע"ל, ה"תעשייה האחרית וכו'.

כפי שפירסם העולם הזה בחקירתו הראשונה, תורמים כל התורמים האלה לפי שיטת המיסוי שנקבעה מראש, על-ידי מרכז המגבית של המערך: מ-20 עד 180 לירות, בהתאם לגובה משכורתו של העובד. השיכבה העיקרית חוייבה בתשלום של 70 לירות, וסכום זה אפשר גם לקחת כממוצע של התרומות-מאונס.

אפשר גם לקבוע, שלא יותר מחמישה אחוז מן העובדים העזו לא להיענות לבקשת המערך, תחת איום גלוי של עסקים מקומיים ומנהלי המשרדים והמפעלים. השתתפו במגבית זו, איפוא, 237,500 איש. המגבית כולה הסתמכה, לפי חשבון זה, ב-16,625,000 לירות.

סכום זה לבדו עובר את התקציב המכסימאלי המוצהר של המערך. אך ברור שהוא הקטן בין סעיפי-ההכנסה של קרן הבחירות. כעובדה שיגרתית נחשבות התרומות שמשלמים מיפעלים גדולים לקופות המערך. אין כמעט מיליונר ישראלי, שעיסוקתיו קשורות עם פינחס ספיר, שלא שילם סכומים מכובדים לקופת המערך (ובמיקרים רבים גם לקופות המפלגות האחרות). הוא הדין גם באנשי-ההון בחוף-לארץ, העושים בישראל עיסוקיהם בעזרתם הנדיבה של לוי אשכול ופינחס ספיר.

תרומות רבות ממין זה נעשו בצורה משונה. במשרדו של מיפעל חיפאי גדול נמצא חשבון של 230 אלף לירות, אשר הוגש על-ידי אחד הספקים הגדולים של המיפעל. אך שירותים תמורת הסכום הזה לא נעשו מעולם למיפעל הזה. המיפעל שילם את הסכום ישר לספקים — עבור השכנת שקיבלה המפלגה. התרומה הסמוייה לא הגיעה אפילו לקופת הבחירות, ולא נרשמה בתקציב המפלגה בכלל.

אם הוציא המערך רק כחמישה מיליון לירות, ועומד להוציא סכום כפול מזה עד יום הבחירות — מה יקרה עם רבבות המיליונים הנוספים? אל תפחד — ראשי מפא"י לא